

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

RakMK C2 Kosteus – Määräysten uusimistarpeet

Rakennustyömaan sääsuojaaminen -seminaari
Betonipäivät 2014
23.10.2014

Yli-insinööri Katja Outinen, ympäristöministeriö

Nykyiset kosteusmääräykset

- Nykyinen RakMK C2 Kosteus, määräykset ja ohjeet tuli voimaan 1.1.1999
- Tavoitteena oli kosteudesta johtuvien vaurioiden ja haittojen välttäminen rakentamisessa
- Määräykset ovat luonteeltaan pääosin toiminnallisia
 - määräykset eivät ole sitoneet suunnittelijaa ja rakentajaa tiettyyn tuotteeseen tai ratkaisuun
 - on ollut vapaus käyttää uusia ratkaisuja, kunhan ne ovat täyttäneet asetetun toiminnallisen vaatimuksen
- Nykyisten määräysten päivitystarpeen taustalla on kolme tekijää:
 - maankäyttö- ja rakennuslain muutokset v. 2013 ja 2014
 - rakennustuoteasetuksen (CPR) voimaantulo v. 2013
 - eduskunnan kannanotto rakennusten kosteus- ja homeongelmiin toukokuussa 2013

Maankäyttö- ja rakennuslain muutos (958/2012) voimaan 1.1.2013

- Muutoksessa huomioitiin perustuslaista tulevat vaatimukset
 - Asetuksenantovaltuudet eivät vastanneet perustuslain vaatimuksia
 - Säännösten on oltava täsmällisiä ja tarkkarajaisia, jatkossa ei voida soveltaa soveltuvin osin
- Lailla säädetään rakennuksen olennaisista teknisistä vaatimuksista ja niihin liittyvistä asetuksenantovaltuuksista
 - Lain nojalla annetaan valtioneuvoston asetuksia (VNa) ja ympäristöministeriön asetuksia (YMa)
 - Velvoittavat säännökset annetaan asetuksina, ministeriön ohjeita ei enää anneta asetuksen tasolla
- Rakennuksen **olennaisia teknisiä vaatimuksia** täsmennettiin ja ne siirrettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksesta lakiin ->
MRL 117 a § – 117 g §
 - Olennaisia teknisiä vaatimuksia koskevat **uudet asetukset** tulee antaa viiden vuoden siirtymäajan puitteissa **1.1.2018 mennessä**
 - MRA 50 § kumottiin 1.4.2014

Korjausrakentamisesta annettava säädökset

- Siirtymäaikana jatketaan nykyistä käytäntöä määräysten joustavasta soveltamisesta rakennuksen korjaus- ja muutostöissä
 - Siirtymäaika loppuu, kun uusi asetus on annettu tai viimeistään 1.1.2018
- Korjausrakentamisen jousto jakaantuu kahteen järjestelmään, voimassa olevaan ja uuteen:
 1. MRL 13.3 § jää siirtymäsäännöksiin voimaan viideksi vuodeksi, jolloin nykyisten rakentamismääräysten korjausrakentamista koskeva tulkinta ei muutu
 2. MRL 117 a § – 117 g §:ien olennaisten teknisten vaatimusten yhteydessä asetuksenantovaltuus sekä uuden rakennuksen rakentamista että rakennuksen korjaus- ja muutostyötä varten
- **Uusissa asetuksessa on oltava maininta siitä, mitkä säännökset koskevat uuden rakentamista ja mitkä korjaus- ja muutostöitä**

Olennaiset tekniset vaatimukset (MRL 117 a § - 117 g §)

117 a § Rakenteiden lujuus ja vakaus

117 b § Paloturvallisuus

117 c § Terveellisyys

117 d § Käyttöturvallisuus

117 e § Esteettömyys

117 f § Meluntorjunta ja ääniolosuhteet

117 g § Energiatehokkuus

MRL 117 c § Terveellisyys

- Asetuksella annetaan tarkempia velvoittavia säännöksiä rakennukselta edellytettävistä terveellisyyteen liittyvistä fysikaalisista, kemiallisista ja mikrobiologisista olosuhteista niin uudis- kuin korjausrakentamisessa
 - Rakennuksen tulee olla terveellinen ja turvallinen rakennuksen sisäilma, kosteus-, lämpö- ja valaistusolosuhteet sekä vesihuolto huomioon ottaen.
- Rakennuksesta ei saa aiheutua terveyden vaarantumista sisäilman epäpuhtauksien, säteilyn, veden tai maapohjan pilaantumisen, savun, jäteveden tai jätteen puutteellisen käsittelyn taikka rakennuksen osien ja rakenteiden kosteuden vuoksi.
- Rakentamisessa on käytettävä tuotteita, joista ei niiden suunnitellun käyttöiän aikana aiheudu sisäilmaan, talousvedeen eikä ympäristöön sellaisia päästöjä, joita ei voida pitää hyväksyttävänä. Rakennuksen järjestelmien ja laitteistojen on sovelluttava tarkoitukseensa ja ylläpidettävä terveellisiä olosuhteita.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutos (41/2014) voimaan 1.9.2014

- Koskee rakennushankkeeseen ryhtyvän vastuita, rakennusten suunnittelijoiden ja työnjohtajien tehtäviä, vastuita ja kelpoisuutta sekä **rakennuslupakysymyksiä** ja rakentamisen valvontaa
- Lakimuutoksen nojalla annettavat asetukset valmisteilla:
 - mm. **YMa rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä** – kosteudenhallintasuunnitelma nostetaan asetustasolle
- **15 § Työmaan kosteudenhallintasuunnitelmaan** on sisällyttävä tieto toimenpiteistä, joilla rakennusaineet ja -tuotteet sekä rakennusosat suojataan sään aiheuttamilta tai työmaan olosuhteista johtuvilta haittavaikutuksilta sekä toimenpiteistä, joilla rakennusaineiden ja -tuotteiden sekä rakennusosien kosteudensuojaus toteutetaan ja rakenteiden kuivuminen varmistetaan (asetusluonnos 28.8.2014)
- Asetukset ja niihin liittyvät ohjeet on tarkoitus antaa syksyn 2014 aikana

Kosteudenhallintasuunnitelmaan liittyvä ohje (luonnos 28.8.2014)

- Työmaan aikaisella rakenteiden ja rakennusosien suojauksella ja kosteudenhallinnalla on merkitystä **rakennuksen käytön terveellisyyteen** (yhteys MRL 117 c §, RakMK C2 Kosteus)
- Kosteudenhallintasuunnitelma sisältää tiedot toimenpiteistä, joilla rakennusaineet ja -tuotteet sekä rakennusosat suojataan sään aiheuttamilta haittavaikutuksilta kuten **kastumiselta ja jäätymiseltä**. Yleisimmät tarvittavat tiedot ovat tieto **sadesuojauksesta kuljetusten, varastoinnin ja rakentamisen** aikana sekä toimenpiteet **pakkaselta** suojaamisesta valutöiden sitoutumisen aikana. Lisäksi kosteudenhallintasuunnitelmassa osoitetaan toimenpiteet, joilla rakennusaineiden ja -tuotteiden sekä rakennusosien **kosteudensuojaus** toteutetaan ja rakenteiden **kuivuminen** varmistetaan. Suunnitelmasta käy tällöin ilmi esimerkiksi rakennusaineiden ja -tuotteiden sekä rakennusosien työmaavarastoinnin aikainen suojaus sekä kosteiden rakennusosien ja **rakennuskosteuden kuivattaminen** ennen peittävien rakenteiden asentamista.

Rakennustuoteasetus (305/2011)

- 7/2013 voimaan tulleen EU:n rakennustuoteasetuksen (CPR) myötä rakennustuotteiden CE-merkinnän pakollisuus aiheuttaa muutostarvetta rakentamismääräyksiin
- Aikaisemmin rakentamismääräyksissä on annettu lähinnä kohdekohtaisia vaatimuksia eikä useimmille rakennustuotteille ole ollut kansallisia tuotekohtaisia vaatimuksia
- Suoritustasoilmoituksen tuoteominaisuuksia on voitava verrata kansallisesti asetettuihin vaatimuksiin
- On tullut tarve antaa asetuksena tuotekohtaisia vaatimuksia ainakin **turvallisuuteen, terveellisyyteen tai energiatehokkuuteen liittyvien rakennustuotteiden ominaisuuksien** osalta
 - tällaisia tuotteita voivat olla esim. betoniteräkset, vedeneristys- ja höyrynsulkutuotteet , vesi- ja viemärlaitteistot jne.

Esimerkki tuotekohtaisista vaatimuksista

- Ympäristöministeriön asetuksella tietyn rakennustuotteen olennaisista teknisistä vaatimuksista voitaisiin säätää
 - esim. vetolujuuden, kemiallisen koostumuksen, taivutettavuuden, kosteuspitoisuuden jne. osalta
- Asetuksen lisäksi annettaisiin ohjeessa tietoa siitä, kuinka asetuksessa säädettyjä olennaisia teknisiä vaatimuksia voitaisiin testata ja määrittää
- Eri rakennustuotteiden osalta arviointityö etenee samanaikaisesti asiaan liittyvien rakentamismääräyskokoelman osien uusimisen kanssa

Eduskunnan kirjelmä EK 5/2013 vp

- Eduskunta antoi 5/2013 eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietinnön (TrV M 5/2013 vp) mukaisen kannanoton rakennusten kosteus- ja homeongelmista ja niiden ehkäisystä
- Kannanotossa on 14 eri kohtaa, joiden parantamiseksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin
- Kannanotossa edellytetään mm.
 - ottamaan **paremmin huomioon rakennusten terveellisyyteen liittyvät seikat** rakentamismääräyskokoelmaa uusittaessa
 - toimenpiteitä rakennustyömaiden **kosteudenhallinnan parantamiseksi**
 - **löytämään tosiasialliset keinot rakennusten terveellisyyttä koskevien säädösten ja määräysten noudattamiseksi**

Kosteusmääräysten uudistaminen on aloitettu nykymääräysten toimivuuden arvioinnilla

- Toimivuuden arviointia tekemään valittiin kilpailutuksen jälkeen insinööritoimisto Vahanen Oy
- Toimivuuden arviointia ohjaa ympäristöministeriön koolle kutsuma ohjausryhmä
 - ohjausryhmässä on edustettuna mm. rakennusvalvonta, talonrakennusteollisuus, kiinteistönomistajat, rakennusliikkeet, suunnittelutoimistot, Kosteus- ja hometalkoot
- Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata toteutusta ja kommentoida tehtävän aikana syntyvää arviointimateriaalia
- Arviointi valmistuu 10/2014

Toimivuuden arvioinnissa esille nousseita seikkoja

- Kosteudenhallinnan terävöittäminen ja vastuutus (kosteudenhallinnasta vastaava henkilö, kosteudenhallintasuunnitelman mukaisten toimenpiteiden dokumentointi)
- Uudistuneiden energiamääräysten ja ilmastonmuutoksen huomiointi – rakenteiden heikentyvän kuivumiskyvyn huomiointi, ilmatiiveys
- Märkätiloihin liittyvät tulkinnat ja lisäohjeistuksen tarve
- Huollon ja kunnossapidon korostaminen
- Uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen säädökset ja säädösten mahdollinen jaottelu (yksi asetus vai molemmille omat)

Jatkotoimenpiteet

- Asetusvalmistelun tueksi on tarkoitus tehdä lisäselvityksiä syksyn 2014 ja kevään 2015 aikana
 - kansainvälinen vertailu
 - tarkempaa arviointia soveltamisalaan kuuluvien eri rakennustuotteiden olennaisista teknisistä vaatimuksista ja olemassa olevista standardeista
 - vaikutusten arviointia
 - tarkempaa arviointia rakennuksen korjaus- ja muutostöitä varten tarvittavista säännöksistä
 - **selvitys mihin rakennustyömaan vaiheisiin ja eri rakennustyyppeihin tarvitaan tarkempaa sääntelyä työmaan sää- ja olosuhdesuojauksesta**
- Asetusluonnos valmistellaan virkatyönä YM:ssä
- Asetus on tarkoitus antaa vuoden 2015 aikana

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos mielenkiinnosta!

Lisätietoja:

Katja Outinen, etunimi.sukunimi@ymparisto.fi